

## **Makitibi ki Pol ndangi adi Pilipi je**

*Ta ki do makitibi ti ki Pol ndangi adi Pilipi je*

Pilipi e 6e bo ki dosay ki Eropi ti ki Pol ila mbe Poy Ta ki Maji titi. Pilipi e koki 6e madi kare ki Rom je isi titi, donangi Masaduwan ti. Ninga e kaw mba ti lie ki ko joo a Pol inda-n gin nje kaw-naa je ki Pilipi ti (Knjk 16.12-40). NGan bal je go ti 6a Pol ndangi makitibi ki mindi ki sol lom lom adi-de. Dakagiloe ti kin, Pol e dangay ti. Nje ki na je ai na e dangay ti Epaji ti, a nje ki nungi ai na e Sejare ti a se e Rom ti wa be to (Pilipi 1.7). Pol ra oyo Pilipi je mbata kadi-kare ki ilai Epapiroditi adi-e, dakagilo ti ki ne je to roe. Bay to, ila dingam mede ti kadi ai do njade ti ki ro Kirisi ti, taa kadi iyai rade adi nje ki a njiyai ki ne ndo ki ngom dan nje kaw-naa je kin adi-de al to.

Lo kilangira ta ti (1.1-11), Pol toji ronai ki oyo ki ra lane loki mee ole do nje kun go Kirisi ti ki isi Pilipi ti. Go ti, adi-de ngan poy ta je ki done ti adi-de ooi. Pol gar ta ki done ti ki lo ti ti al, na kindo ki inda rone naa ti ki Kirisi ra adi ti mene kati (1.12-26). Ha dingam me Pilipi je ti kadi ai do njade ti me kadi-me ti, taa kadi sangi rabi lapiya ki ro naa ti, ki rabi do sol, ki kilara ki maji ki ro Jaju Kirisi ti (1.27-2.28). Bay taa kadi ndo madi a Pol ai ki Pilipi je a ooi-naa, Epapiroditi ki ngon nje kilala Pilipi je ai ki Timote ki madi-kilala Pol a rai kadi kulala noji ki dan Pol ti ki nje kaw-naa je ki Pilipi ti kin to lo tone ti (2.19-30).

Pol ndaji-de ki togine kadi indai kam-kadi do rade ti ki ro dije ti ki nje mbati rabi go Poy ta ti ki Maji ki

rɔjɛti. Dɔʒi njé kaw-naa je ki Pilipi ti kadi ndaji pa njiyɛne, kadi kɛmde e dɔ njiyɛ naa ti ki Kirisi, kadi toi tɔ Kirisi be (3). Pol tɔl ta makitibi lɛne ki ta kilɔ dingɛm me naa ti je ki dangi dangi, ki oyo ki ra tɔ kuwɛ ji-naa tɔ (4).

Makitibi ki Pol ndangi adi Pilipi je kin ɓari-e «makitibi rɔnɛl», tadɔ e kɔ ta kin ə j taa nu ilɛ nangi rafi. Rɔnɛl kin e ta lɛ ka dɔ nja ti ki Kirisi. E Kirisi kin ə pa kilɔ tɔʒi dɔ kilɔ rae ti e me 2.6-11 ti. E nɛ ki sɛi je wa a tɛɛi dɔ ti lo tidɛ makitibi ti kin tɔ.

### *Kuwɛ ji-naa*

<sup>1</sup> E mi Pol, naa ti ki Timote, je ki je ɓɛɛ kilɔ je lɛ Jɔju Kirisi ə ji ndangi makitibi kin j-adi sɛi dije lɛ Luwɛ ki me kindɛ rɔ naa ti ki Kirisi, ki isi Pilipi ti<sup>✧</sup>. Makitibi kin sɔbi sɛsi, naa ti ki njé kɔr nɔsi je, ki diyakir je.

<sup>2</sup> Ningɛ kadi me-maji ki kisi-maje lɛ Bawje Luwɛ əi ki Babe lɛje Jɔju Kirisi e naa ti sɛsi.

### *Pol əl ta ki Luwɛ mbata ti lɛ njé kadi-me je ki Pilipi ti*

<sup>3</sup> Dɔkagilo je pɛti ki mem ole dɔsi ti ɓa, m-ra oyo Luwɛ.

<sup>4</sup> Taa dɔkagilo je pɛti ki kadi m-əl-n ta ki Luwɛ mbata ti lɛsi pɛti ɓa, m-əl sie ki rɔnɛl tɔ.

<sup>5</sup> Rɔnɛl lɛm e ki mbata ra ki irai sɛm me kilɔ kilɔ mbe Poy Ta ki Maji ti, lo kulɛ ngire ti nu biti ɓone<sup>✧</sup>.

<sup>6</sup> M-gər maji kadi Luwɛ ki indɛ ngirɛ kilɔ ki maji mesi ti kin, a aw-n biti ta tɔl tae ti, ndɔ tɔl Jɔju Kirisi ti.

<sup>7</sup> E go rɛbe ti kadi m-aw ki mər ta ki be kin ki mbata lɛsi pɛti, tadɔ m-indɛ sɛi dan urm ti. Sɛi, indɛi rɔsi naa ti sɛm dɔ maji ti ki Luwɛ ra sɛm. Indɛi rɔsi

✧ 1:1 4.15; Knjk 16.12 ✧ 1:5 Knjk 16.13-15

naa ti s̄əm p̄əti me keem dangay ti, ki me r̄ə ti ki m-r̄ə ki t̄əgim mbata Poy Ta ki Maji✧.

<sup>8</sup> Luwə asi kadi ma naji ləm t̄əki, səi p̄əti m-ndigi səsi ndigi lə J̄əju Kirisi, m-ər man d̄ə ti s̄əti.

<sup>9</sup> NGa ningə, ne ki m-d̄əji Luwə, e kadi ndigi-naa ləsi j̄ ki d̄ə made ti d̄ə made ti, naa ti ki ne ḡər ki r̄əjeti ki me k̄ər k̄əm ne ki maji ki ne ki majal naa ti kadi ay njay.

<sup>10</sup> Lo kin ti, a ḡəri go ne ki maji ki s̄əbi ra. Ba a səi dije ki kay njay, ki nd̄ə t̄əl Kirisi ti, d̄əw asi kadi a aw ki ta madi d̄əsi ti al.

<sup>11</sup> Ningə a səi dije ki ne ra ki dana, ki j̄ r̄ə Kirisi ti a to mbar mbar r̄əsi ti, mbata t̄əba ki t̄əji lə Luwə.

### *Poy Ta ki Maji aw ki k̄əte k̄əte*

<sup>12</sup> NGakom je, m-ndigi kadi iḡəri t̄əki ne ki t̄əe d̄əm ti kin ra adi Poy Ta ki Maji aw ki k̄əte t̄ə kaw yo.

<sup>13</sup> E be ə, dije p̄əti ki njé ra kilə ki nje k̄əbe ki boy, ki nd̄əgi dije, ḡəri kadi e mbata kilə lə Kirisi ə m-to-n dangay ti.

<sup>14</sup> NGa ningə, tom dangay ti, ra adi ngakom je ngay, adi mede B̄əbe, ə inḡəi t̄əgi d̄ə made ti kadi əli ta lə Luwə ki kanji b̄əl.

<sup>15</sup> E ki r̄əjeti kadi dije madi il̄əi mbe t̄ə Kirisi ki hal ta ki ra, ki angal ni, nə dije ki n̄ə j̄e, il̄əi mbe ki angal ki maji t̄ə.

<sup>16</sup> Dije ki awi ki angal ki maji kin, rai kilə kin ki ndigi-naa. Ningə ḡəri kadi mi lo kin ti ne, m-isi m-r̄ə mbata Poy Ta ki Maji.

<sup>17</sup> Nje ki awi ki hal ta ki ra, isi il̄əi mbe t̄ə Kirisi ki ndigi ra ki s̄əbi d̄əde. Ningə ne ki mede ti ki s̄əsi-de

---

✧ 1:7 1.13

adi isi ilai mbe to Kirisi kin e ne ki dana al. Sangi kadi n-adi-mi ko do made ti, me dangay ti ki mi ti.

<sup>18</sup> Ninga re e ki me ki maji a se e ki majal a isi ilai mbe to Kirisi a, e kin daw aw go ti al. M-gar kadi isi ilai mbe to Kirisi, ninga m-ra ronol do ti, a m-nay ki lo ra ronol do ti.

<sup>19</sup> Tado m-gar kadi e ne ki isi ra ne kadi ta tol tae a m-inga-n kaji. M-inga-n kaji ki takul kal ki isi ali ta ki Luwa mbata ti lam nim, ki takul taji ki NDil Jaju Kirisi adi-m nim.

<sup>20</sup> Ki oji go ne ki m-isi m-ngam tae parere, ki m-isi m-inda mem do ti, ne ki rom a sol-m goto. M-ti mem kati kadi re e-n bone a se ndo je pati, m-a m-taji ke ki bo la Kirisi kadi dije ooi rom ti. Re e-n me ka ki dam taa ti a se me koym ti.

<sup>21</sup> Ki rom ti, kisi-m ki dam taa e mbata la Kirisi, a koym e maji lam to.

<sup>22</sup> Ninga, re kisi-m ki dam taa bay, a adi-m ta rabi kadi m-ra kilu madi ki to soti ba, lo kin ti, m-gar ne ki kadi m-koti al, se e kisi ki do taa a se e koy wa ka m-gar al.

<sup>23</sup> Ne je joo isi ndori-mi yana: m-ndigi kadi m-tusi duniya kin m-iyu, a m-aw m-isi kadi Kirisi ti. E kin a e ne ki to soti ngay.

<sup>24</sup> Ninga kisi-m donangi ti ne, ndae to ti ngay mbata ti lasi.

<sup>25</sup> Nga ninga, m-gar maji, tija-m ti kadi m-a m-isi donangi ti ne bay, m-a mi kadisi ti ne pati bay mbata kaw kate lasi, mbata ronol lasi me kadi-me ti.

<sup>26</sup> Lo kin ti, loki m-tal m-tee dansi ti a, ki ta kulm, a gari kam taji ki isi ilai do Kirisi ti kin ay njay.

<sup>27</sup> Na ke a, kadi pa njyasi e ki go Poy ta ti ki Maji la Kirisi, mba kadi re m-re dansi ti, a se mi say sasi

ka, m-o ta ki dɔsi ti maji. Kadi m-o poysi tɔki uwai tɔgisi ba me ndil ti ki kare, indai rɔsi naa ti, irɔi ki me ki kare ki go mesɔ ti ki adi dɔ Poy ta ti ki Maji.

<sup>28</sup> Ningə iyəi ta rəbi adi njé ta je ləsi iləi ɔal kare mesɔ ti al. Loki iyəi ta rəbi adi iləi ɔal mesɔ ti al, a to taga kadi əi dije ki uni rəbi ki kaw tuji ti, ə səi, uni rəbi kaji tɔ. Ningə pəti, e ndigi lə Luwə kadi tə to be.

<sup>29</sup> Tado ki ɔji dɔ Kirisi, Luwə ra səsi maji adi adi-e mesɔ par al, nə adi ingəi kɔ mbata ti lie tɔ.

<sup>30</sup> Ningə ki basine kin, səi iləi rɔsi me rɔ ti ki kəte m-isi m-rɔ ka kin tɔ. Rɔ kin, ɔone je kin ka m-isi ta ti ne m-isi m-rɔ tɔki igəri✧.

## 2

### *Kirisi təl rəne ɔal kilə ti*

<sup>1</sup> Tə ka ki Kirisi ilə-n dingəm mesɔ ti, tɔki ingəi tɔgi me ndigi-naa ti, tɔki NDil dɔɔ-n səsi naa ti, tɔki mesɔ to-n dɔ-naa ti, isi ɔji maji ləsi ki rɔ naa ti,

<sup>2</sup> m-dəji səsi kadi adi-mi rɔnəl me kuwə-naa məsi ti ləsi kin. Adi ndigi-naa ki kare wa kin ə uwə mesɔ, adi mesɔ e kare, indai rɔsi naa ti.

<sup>3</sup> Irai ne madi kare ki hal ni ki ra al, taa hal kɔji rɔ al tɔ. Nə ki dɔ ki səl ləm, kadi dəw ki nungɔ oo madine tɔki bo dɔne ti.

<sup>4</sup> Kadi dəw madi sangi maji lə rəne wa par al, nə kadi sangi maji lə ndəge je tɔ taa.

<sup>5</sup> Kadi pa njiyəsi ki rɔ naa ti e pa njiyə dije ki njé kində rɔde naa ti ki Kirisi.

<sup>6</sup> Kirisi ki, lo kilə ngire ti nu, re o ne je ki rəe ti pəti ə, e Luwə wa par, nə sangi kadi n-uwə maji rəne ki ji kasi ki n-asi-naa ki Luwə kin al.

<sup>7</sup> Ɔr tɔba kin dɔne ti kɔ tə kər yo,

✧ 1:30 Knjk 16.19-40

Ra rone bəə kilə ti,  
Təl rone tə dəw ti,  
Adi dije gəri-e me ne je ti pəti təkɪ e dəw.

<sup>8</sup> Hə dōne nangɪ,  
Təl rone go ta ti bitɪ oy-n,  
Koy ki dō kagi-dəsi ti.

<sup>9</sup> E mbata kin ə, Luwə un-n dōe taa ade a ngaw,  
Ade tō ki e dō tōje ti pəti.

<sup>10</sup> MBa kadi me tō Jəju ti,  
Nə kində je pəti ki dərə ti,  
Dənanɪ ti, ki gin dənanɪ ti,  
Ɔsi məkəsɪde nangɪ nɔe ti,

<sup>11</sup> Ə kadi ta tɛɛ ta dije ti pəti təkɪ Jəju Kirisi e Babe,  
Kadi tō Luwə ki Bawje ɓa-n☆.

*Kilə lə njé kadi-me je me duniya ti*

<sup>12</sup> NGakom je ki maji, tə ka ki irai go ndum ti ki ndo je ndo je, dəkagilo ki mi-n dansi ti, kadi irai ki dəkagilo ki oi-mi dansi ti par al, nə dəkagilo ki m-goto-n dansi ti ne wa kin ka, kadi irai kilə dō kaji ti ləsi ki ɓəl Luwə, ki dō ki səl.

<sup>13</sup> Tadə Luwə wa ə ində ndigɪ ra mesi ti nim, ɔsi səsi adi irai nim, ki go kɔji ra ti lie.

<sup>14</sup> Irai ne je pəti ki kanji ɓa ta, ki kanji kəl,

<sup>15</sup> mba kadi dəw aw ki ta madi dəsi ti al, kadi səi dije ki kay njay, kadi səi ngan lə Luwə ki ne ki majal ɔdi kadisi al, ə isi dan dije ti ki rɔjetɪ al, dije ki kilə rade majal ki me duniya ti ne. Kadi unji tə por ki unji dō duniya ti☆,

<sup>16</sup> loki a iləi-de mbe ta kaji. Lo kin ti, m-a m-un səsi kadi m-ində-n gum, ndo təl Kirisi ti. MBata m-ay ngodi ki rəm to-m ki ndangɪ kare al.

☆ **2:11** 10-11: Ejay 45.23 ☆ **2:15** Dətərənom 32.5

17 Re kadi məsim osi nangi dɔ kilə ti ki m-ra, kadi ki m-un-n kadi-me ləsi tɔ kadi-kare m-adi Luwə ɓa, m-ra rɔnəl, ningə kadi rɔnəl ləm kin e rɔnəl ləsi pəti.

18 Ningə səi ka, kadi irai rɔnəl tɔ, ɓa adi rɔnəl ləsi e rɔnəl ləm tɔ.

*Pol sangi kadi Timote ai ki Epapiroditi awi Pilipi ti*

19 M-gər dɔm ti maji kadi me tɔ Babe Jəju ti, nay ngay al kadi m-a m-ilə ki Timote rəsi ti nɔɔ kadi re ki poysi adi-m kadi mi ka m-ingə-n tɔgi tɔ.

20 Timote ki karne ba par ə e dəw ki aw ki mər ta ləm, ta ləsi uwə mee adi isi ga ta dəsi ti.

21 NDəge je pəti, ngɔdi ki mbata maji lə rɔde wa par ə uwə mede, ɓi ngɔdi lə Jəju Kirisi al.

22 Nə e, tɔji ki taga adi dije gəri-e tɔ ngon ki nje njiyə nja bawne ti. Ində rone ta kilə kilə mbɛ Poy Ta ki Maji ti səm.

23 M-gər kadi e ə m-a ile ki rəsi ti loki m-a m-o ta ki dɔm ti ay njay.

24 Taa m-gər dɔm ti maji, kadi-me tɔ Babe ti, dɔkagilo ngay al ə, darəm mi wa, m-a m-re kadi m-o səsi.

25 Ningə ki ɓasine kin, m-o maji ngay kadi m-təl m-ilə ngokoje Epapiroditi, ki e madi-kiləm ki madi rɔ ləm rəsi ti gogi. E ki ilai-e kadi re ki nɛ je ki m-aw ki ndooe, kadi ra səm☆.

26 Epapiroditi ndigi ngay kadi n-oo səsi pəti, ningə sangi ki rɔ tɔne, mbata moy ra-e, adi oi tae.

27 Moy ra-e, ki koye e ɓasi, nə Luwə oo kəm-to-ndoo lie. Ningə e kəm-to-ndoo lie par al, nə e kəm-to-ndoo ləm tɔ ə Luwə oo, mba kadi m-ingə me-ko ki rangi dɔ made ti ɓəy al.

---

☆ 2:25 4.18

28 M-sangi kadi m-ile rōsi ti gogi law, kadi re oi-e ɓa, ingəi rənəl, ə kadi mi ka mem osi-n ki nangi tō.

29 Lo kin ti, maji kadi uwəi-e ki rōsi ti ki rənəl ngay, me tō ʔaɓe ti. Ko dije ki tə e be kin, sɔbi kadi ɔsi gonde.

30 Tado nay ndəy ba kadi ingə yo mbata kilə lə Kirisi. Un rone ilə kə, kadi re ra səm tosi ti, me ne ti ki səi je wa asi kadi irai adi-mi al.

### 3

#### *Rəbi ka dana ki rəjeti nɔ Luwə ti*

1 Ki ɓasine kin ngakom je, maji kadi irai rənəl me kində rə naa ti ki ʔaɓe. Ne ki a ɔgi-m kadi m-təl m-əl səsi ko ta ki kare ki m-əl səsi kəte ngata kin goto. Ningə ki rōsi ti ɓa, e ne ki maji səsi tə maji.

2 Maji kadi indəi kəm-kədi də rōsi ti ki rə dije ti ki rai rōde tə bisi je be kam, ki rə dije ti ki əi njé ra kilə ki mede ki majal, ki rə dije ti ki njé koo mətɪ ki kijə tə ne ki ngay.

3 Njé kijə mətɪ je ki rəjeti e j-əi je, tado j-isi ji rai kilə ɓəə lə Luwə ki rəbi lə NDile, rəje nəl-je ngay kadi j-ində rəje naa ti ki Jəju Kirisi, ningə j-uwə kul rəje al tō.

4 Nə ki rəjeti, m-aw ki ta ki asi kadi m-uwə-n kul rəm. Kin ə dəw madi oo kadi n-asi kuwə kul rone ɓa, mi m-asi kuwə kul rəm m-itə dəwe kin.

5 ʔjəi mətɪm ndə ki kə jijo lə ndə koji-m, mi ngon \*Isirayəl, gin koji ti lə Bənjame, mi Ebirə ki me məsi ti, ningə ki ɔji də ndu-kun, mi me buti ti lə \*Parisi je.

6 Ki ɔji də tingə bil, mi nje kində kəm njé kaw-naa je ndoo, ki ɔji də təl rə go ndu-kun ti, ta ki kadi dəw ində dəm ti goto✧.

✧ 3:6 Knjk 8.3; 22.4; 26.9-11



<sup>7</sup> NGa ningə, ne je kin ki kate m-o-de tə ne ki ngay, basine m-o-de tə ne ki kə kare mbata ti lə Kiriisi.

<sup>8</sup> M-o-de tə ne ki kə kare, loki m-un-de m-əji kadi ne maji ti ki əti bəl ki e gər ki m-gər Jəju Kiriisi ki Babe ləm. MBata ti lə Kiriisi, m-iyə ne je pəti kə, m-o-de tə ne ki də yibi kare. M-ra be mba kadi mi-n naa ti ki Kiriisi,

<sup>9</sup> kadi mi me jie ti. Ningə kadi e ki takul ka ba m-a dana me \*NDu-kun ti al, nə kadi e ki takul kilə ra Kiriisi. Kadi e ki takul tidə ki Luwə tidə-m dəw ti ləne ki go rəbi kadi-me Kiriisi.

<sup>10</sup> Ne ki uwə mem, e ta kadi m-gər Kiriisi, taa kadi m-gər təgi ki ki j lo koy ti. Ningə kadi m-ingə ko kə lie kin, ə kadi m-oy ko koy lie kin tə.

<sup>11</sup> Be kadi tə re to ban ə, m-ɨ-n taa lo koy ti, dan njé koy je ti.

### *Kay ngədi səbi də ne ki j-isi j-ay ngəde*

<sup>12</sup> Təki rəjeti, ne ki m-isi m-ay ngədi ki mbae kin, m-ində jim də ti al bəy, taa mi dəw ki mbuji girim al bəy tə. M-nay ki lo kay ngədi ti mba kadi m-ində jim də ti, tadə mi wa ki dəm, Jəju Kiriisi ində jine dəm ti.

<sup>13</sup> NGakom je, m-gər kadi m-ində jim də ne ti ki m-isi m-ay ngəde ka kin al bəy, ningə ne kare ki m-ra, mem oy də ne je ti ki gom ti, m-ində təgi də rəm ti kadi jim ədi ne ki e nəm ti kin yo.

<sup>14</sup> M-ay ngədi səbi də ne ki e nəm ti, kadi m-ingə ne baji ki Luwə bar-je kadi adi-je dərə ti ki go rəbi lə Kiriisi.

<sup>15</sup> J-əi ki ji təgi gangi me NDil ti, səbi kadi mər ta ləje a nangi də lo ki m-əl ta ti kin. NGa ningə, kin ə re ne madi to, ə ndusi asi-naa də ti al ba, Luwə a tē kəmsi də ti.

16 Re e ri ə ra ne ka, adi ji njiyəi naa ti təkɪ j-ii nu bi ti ji teji ne kin.

17 NGakom je, maji kadi indaji-mi, ə kadi indəi kəmsi go nja dije ti ki isi njiyəi ki go lo njiyəje ti təkɪ igəri.

18 Tado ngay je, njiyəde əsi ta koy Kirisi do kagidəsi ti. Ningə e ta ki m-əl səsi ki dəkagilo je pəti, nə m-təl m-əl səsi bəne bəy, ki man no kəm ti.

19 Əi dije ki ta təl tade e tuji, tado luwə ləde e kandade, taa təba ləde e me ne ti ki to rəsəl ti tə. Ningə ne ki uwə mede, e ne ki dənangi ti ne par.

20 Nə je ba, je ngan njé be je ki dərə ti. Dərə ki e lo ki j-isi ji nginə nje kaji-je, Bəbe ləje Jəju Kirisi kadi a j ti tə re ingə-je.

21 Jəju a mbəl darəje ki təge goto, ki a oy kin, kadi təl to tə darəe ki əti bəl kin be. A ra kilə kin ki təgi ki aw-n kadi uwə-n ne je pəti gin təgine ti.

## 4

1 NGakom je ki njé ndigi ləm, m-ndigi ngay kadi m-təl m-o səsi. Səi, səi ne rənəl ləm, səi jəgi kəsi-gon ki isi dəm ti. Lo kin ti, njé ndigi ləm, maji kadi uwəi təgisi ba tə kin be, injiyəi naa ti ki Bəbe.

### *Ta kəji mba kisi ki naa ki lapiya*

2 M-uwə nja Ebodi əi ki Setisi, m-dəji-de kadi adi mede e kare me kində rə naa ti ki Bəbe.

3 NGA ningə j ki madi-kiləm ki maji, m-dəji kadi ira səde adi ndude osi go-naa ti, tado əi dəne je ki indəi rəde naa ti səm, rəi mbata Poy Ta ki Maji. Rəi, naa ti ki Kiləma je ki ndəgi madi-kiləm je ki rangi pəti ki Luwə ində təde me makitibi kaji ti.

4 Irai rənəl ki dəkagilo je pəti me njiyə naa ti ki Bəbe. M-təl m-əl səsi bəy, irai rənəl!

<sup>5</sup> Maji kadi dije p̄ati ḡari ra maji l̄asi. Baḅe a re ḅasine.

<sup>6</sup> Ninḡə, kadi adi mesi a sururu d̄o n̄e madi ti al. Me n̄e je ti p̄ati ki to r̄osi, maji kadi ind̄ai n̄o Luw̄ə ti, əli sie ta, in̄qi d̄əe ti, ə irai-e oyo t̄o.

<sup>7</sup> NGa ninḡə, lapiya l̄ə Luw̄ə ki it̄ə n̄e ḡər l̄ə d̄əw, a nḡəm nḡamesi ki taga je l̄asi me kind̄ə r̄o naa ti ki J̄əju Kirisi.

<sup>8</sup> Ki ḅasine kin ngakom je, maji kadi n̄e je p̄ati ki e n̄e ki r̄ojeti, n̄e ki dije p̄iti, n̄e ki e n̄e ki dana, n̄e ki ay njay, n̄e ki n̄əl dije, n̄e ki dije ɔsi-gone, n̄e ki t̄əe ḅa, n̄e ki dije il̄ai t̄oji d̄o ti, ə kadi uw̄ə mesi.

<sup>9</sup> N̄e ki m-ndo s̄asi, n̄e ki inḡai r̄əm ti, n̄e ki oi tam ti, ki n̄e ki oi r̄əm ti, maji kadi uni irai kil̄ə. Ninḡə Luw̄ə ki n̄je kadi lapiya a e naa ti s̄asi.

*Pol ra oyo Pilipi je mbata n̄e ki il̄ai adi-e*

<sup>10</sup> R̄əm n̄əl-m ngay me kind̄ə r̄o naa ti ki Baḅe, loki m-o it̄oji ki taga ḅone t̄aki mesi to d̄əm ti. Mesi kin to d̄əm ti be mari nu, n̄ə ta r̄əbi ki kadi it̄oji-mi adi m-ḡər ə inḡai al.

<sup>11</sup> NGa ninḡə, m-əl ta kin be mbata n̄e ki to r̄əm, al jagi. Tado mi d̄əw ki m-ḡər lo ra r̄ənəl d̄o n̄e ti ki to jim ti.

<sup>12</sup> M-ḡər kisi me ndoo ti, taa m-ḡər kisi me n̄e kinḡə ti t̄o. Me n̄e je ti p̄ati, ki lo je p̄ati, m-ḡər kisi me ndan ti ki me ḅo ti, me n̄e to mbar ti ki me n̄e to r̄o ti.

<sup>13</sup> M-asi kadi m-d̄oo urm me n̄e je ti p̄ati ki takul Kirisi ki n̄je kadi-m t̄ogi.

<sup>14</sup> NGa ninḡə, e n̄e ki maji ə irai kadi ind̄ai r̄osi naa ti s̄əm d̄o k̄o ti l̄əm.

<sup>15</sup> S̄ai Pilipi je, s̄ai wa iḡari maji t̄aki, lo kil̄ə ngir̄ə kil̄ə mḅe Poy Ta ki Maji ti, loki m-aw kadi m-iȳə

dɔnangi ki Masəduwan ti<sup>☆</sup>, dɔw madi ki rangi ki kadi un ne adi-m to ne ti ki mi m-un m-adi kin goto. Dɔw ɓa, e sai je par.

<sup>16</sup> Loki mi Təsaloniki ti, ilai ki ne ki m-aw ki ndooe asi nja joo kare, irai sɛm<sup>☆</sup>.

<sup>17</sup> Ningə e kadi-kare ɓa m-isi m-sangi jisi ti al, nɔ m-isi m-sangi kadi kɔr ra maji ləsi aw ki dɔ made ti dɔ made ti.

<sup>18</sup> Ki ɓasine kin, ne je ki m-aw ki ndooe ka m-ingə pəti tɔ ngata. M-ingə ki to mbar mbar rɔm ti, ne ki du-m goto loki Epapiroditi adi-m ne ki adi-e kadi adi-m kin. Ne ki adi-mi kin to tɔ kadi-kare ki baye ətɔ maji, ki Luwə taa, kadi-kare ki nəl-e.

<sup>19</sup> Lo kin ti, Luwə a adi səsi ne je pəti ki awi ki ndooe, ki go ne kingə ti lie ki ətɔ ɓəl ki go rəbi lə Jəju Kirisi.

<sup>20</sup> Ningə kadi kəsi-gon e ki dɔ tɔ Luwə ti ki Bawje ki dɔkagilo je ki dɔkagilo je. \*Amen!

*Kuwə ji-naa ki dɔbɔy ti*

<sup>21</sup> Uwəi ji njé kadi-me je pəti me tɔ Jəju ti adi-mi. NGakom je ki ɔi sɛm ne uwəi jisi.

<sup>22</sup> Taa njé kadi-me je pəti uwəi jisi tɔ. Ki bo ngay e njé ki isi rai kilə me kəy ti lə nje kɔɓe ki boy Səjar.

<sup>23</sup> Kadi me-maji lə Bəbe Jəju Kirisi e naa ti səsi pəti. Amen!

## **KĒLƏ-MĪNDĪ KĪ SĪGĪ**

### **New Testament in Bedjond (CD:bjv:Bedjond)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bedjond

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

### **Copyright Information**

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

### **The New Testament**

in Bedjond

**© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.**

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-11-01

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files  
dated 29 Jan 2022  
a4f34a03-c89e-55e0-bc3f-22f7829df823